

Statenvoorstel 5/15 A

Voorgestelde behandeling

Statencommissie : Commissie voor Mobiliteit en Financiën,
13 februari 2015

PS-vergadering : 6 maart 2015

Onderwerp

Wijzigingsverordening Verordening treasury Noord-Brabant en wensen en bedenkingen bij verstrekking hybride lening aan de NWB Bank

Datum

13 januari 2015

Documentnummer

GS: 3726449

PS: 3737267

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant

Samenvatting

Dit is een voorstel om de middelen die de provincie heeft ontvangen bij de verkoop van de aandelen Essent direct in te zetten voor maatschappelijk nuttige projecten. Met het participeren in maatschappelijk nuttige projecten kan, binnen strikte kaders van risicobeheersing, tevens een beter rendement behaald worden dan bij verplicht schatkistbankieren of bij het verstrekken van leningen aan gemeenten. Om bedoelde inzet van middelen te realiseren dient de Verordening treasury Noord-Brabant gewijzigd te worden. Dat is opgenomen in het eerste ontwerpbesluit.

In het tweede ontwerpbesluit is het verzoek aan de orde van de Nederlandse Waterschapbank (NWB Bank) aan de provincie om een hybride lening te verstrekken. Met het verstrekken van die lening wordt een belangrijke maatschappelijke bijdrage geleverd aan de financiering van de publieke sector. Daarbij wordt tevens een aanmerkelijk beter rendement behaald dan vanuit schatkistbankieren.

Het voorstel

1. Vanuit de middelen in de immunisatieportefeuille te participeren in maatschappelijk gewenste projecten die passen binnen de publieke taak van de provincie.
2. Daartoe de Verordening treasury Noord-Brabant te wijzigen overeenkomstig bijgaand ontwerpbesluit I 5/15 B.
3. Geen wensen en bedenkingen te uiten bij het voornemen van Gedeputeerde Staten om een hybride lening te verstrekken aan de NWB Bank overeenkomstig bijgaand ontwerpbesluit II 5/15 B.

4. Het opleggen van geheimhouding te bekrachtigen ten aanzien van de specifieke voorwaarden bij het verstrekken van de hybride lening aan de NWB Bank en de daaromtrent uitgebrachte adviezen.

Datum

13 januari 2015

Documentnummer

GS: 3726449

PS: 3737267

Aanleiding

De huidige Verordening treasury Noord-Brabant bepaalt de kaders waarbinnen het treasury beleid wordt uitgevoerd. Recente ontwikkelingen geven de noodzaak om de verordening te wijzigen:

- De wens van de provincie om een actieve rol te spelen waar dat nodig is bij het realiseren van maatschappelijk gewenste projecten binnen de Agenda van Brabant en de publieke taak van de provincie;
- Economische ontwikkelingen waardoor rendementen onder grote druk komen te staan en daarmee het behalen van de financiële doelen;
- Het verzoek van de NWB Bank aan vier provincies om een hybride lening te verstrekken ten behoeve van de versterking van het kernkapitaal van de bank.

Bevoegdheid

De provincie is wettelijk verplicht een verordening over treasury vast te stellen. Provinciale Staten zijn hiertoe bevoegd. In de Verordening treasury Noord-Brabant worden de kaders en regels vastgelegd waarbinnen Gedeputeerde Staten het beleid moeten uitvoeren. De nadere uitwerking van de regels leggen Gedeputeerde Staten vast in een Treasury Statuut.

In de verordening wordt opgenomen dat Gedeputeerde Staten bij besluiten over het verstrekken van leningen vanuit de immunisatieportefeuille en die gericht zijn op het behalen van een maatschappelijk rendement, dat besluit pas nemen nadat Provinciale Staten in de gelegenheid zijn geweest hierover hun wensen en bedenkingen te uiten.

De verdere behandeling van dergelijke leningen wordt geregeld binnen de voorschriften van de Algemene subsidieverordening Noord-Brabant.

Doel

Met het treasury beleid moeten binnen strikte risico kaders de volgende doelen worden bereikt:

- Compenseren van het dividend dat werd ontvangen vanuit het aandeelhouderschap Essent;
- Realiseren van de investeringsagenda met een deel van de middelen die verkregen zijn uit de verkoop van de aandelen Essent;
- Altijd kunnen voldoen aan de betalingsverplichtingen van de provincie Noord-Brabant;
- Het realiseren van de Agenda van Brabant door in samenwerking met andere partijen te investeren in maatschappelijk gewenste projecten.

Argumenten

1.

1.1 De provincie draagt bij aan de realisering van maatschappelijk gewenste projecten door hierin te investeren.

De provincie heeft ongeveer € 2 miljard ondergebracht in de immunisatieportefeuille. Deze portefeuille is bedoeld om eeuwigdurend het voormalige Essent dividend te compenseren. Een groot deel van de immunisatieportefeuille is belegd in Europese staatsobligaties, obligaties van Europese banken en leningen aan gemeenten en andere openbare lichamen. Bij vrijval van deze beleggingen moet het mogelijk worden deze bedragen in te zetten in maatschappelijk gewenste projecten die passen binnen de publieke taak van de provincie en binnen de uitvoering van de Agenda van Brabant. En nadat Provinciale Staten zich daarover expliciet hebben uitgesproken. Bij elke casus die in dit kader wordt voorgesteld zullen Provinciale Staten in de gelegenheid worden gesteld hierover wensen en bedenkingen te uiten. In de gewijzigde Verordening treasury worden regels opgenomen die het risico voor de provincie daarbij zoveel mogelijk beperken.

1.2 Er wordt een beter rendement behaald met het uitbreiden van de investeringsmogelijkheden.

Met de investering in maatschappelijk gewenste projecten kan een hoger rendement worden behaald. Bij de vrijval van de beleggingen moeten deze herbelegd worden. Dat gebeurt tegen de geldende marktrente bij verplicht schatkistbankieren of lenen aan gemeenten en andere openbare lichamen in Nederland. Die rente is al enige tijd zeer laag. Daardoor zal het moeilijker worden om de financiële doelen van het treasury beleid te behalen.

2

2.1 De huidige verordening legt beperkingen op aan het treasury beleid.

Maatschappelijke en economische ontwikkelingen maken aanpassing van het beleid wenselijk. De Verordening treasury is vastgesteld in 2011 en gewijzigd in 2013. De kern van die verordening werd bepaald door het doel om met zo min mogelijk risico de financiële doelstellingen van het beheer van het Essent-vermogen te behalen. De beleggingen werden beperkt tot AAA Europese staatsobligaties, AAA obligaties van Europese banken en schatkistbankieren. Die beperkingen maken het onmogelijk te participeren in maatschappelijk nuttige projecten.

3

3.1 De NWB Bank is een belangrijke partij voor financiering van de publieke sector.

De NWB Bank legt zich uitsluitend toe op financiering van de publieke sector in Nederland: gemeenten, waterschappen, woningbouwcorporaties, zorg- en onderwijsinstellingen. Zowel in de provincie Noord-Brabant als in de andere provincies. In de provincie Noord-Brabant zorgt de NWB Bank voor ongeveer € 7 miljard aan financiering van de publieke sector.

Datum

13 januari 2015

Documentnummer

GS: 3726449

PS: 3737267

De NWB Bank doet dat op een efficiënte manier en zonder hoge kosten in rekening te brengen voor hun klanten.

Met het verstrekken van de hybride lening kan de NWB Bank dit continueren. De provincie Noord-Brabant beschouwt het verstrekken van de hybride geldlening als invulling van de publieke taak.

Datum

13 januari 2015

Documentnummer

GS: 3726449

PS: 3737267

3.2 De hybride lening draagt ertoe bij dat de NWB Bank kan voldoen aan de ratio's die door de toezichthouders aan Europese banken worden gesteld.

Ondanks het feit dat de risico's bij de leningen die de NWB Bank verstrekt zeer laag zijn moet ook de NWB Bank aan dezelfde ratio's voldoen als de commerciële banken.

3.3 De NWB Bank is een veilige bank

De NWB Bank behoort tot de meest veilige banken ter wereld. De onlangs uitgevoerd stresstest op Europese banken heeft dat wederom aangetoond. Het risico dat de NWB niet aan haar verplichtingen kan voldoen is uiterst gering. De NWB Bank wordt niet gedreven door een winstmaximalisatie maar door het zorgen voor een efficiënte financiering van de publieke sector in Nederland.

3.4 De NWB Bank heeft de uitdrukkelijke voorkeur dat de hybride lening wordt verstrekt door partijen in de Nederlandse publieke sector.

Om dat te bereiken heeft de NWB de vraag voor de hybride lening voorgelegd aan vier Nederlandse provincies die in de positie zijn een dergelijke lening te verstrekken. In eerste instantie waren dat de provincies Groningen, Limburg en Noord-Brabant. In een later stadium heeft de provincie Friesland zich daarbij aangesloten. De uitgewerkte voorwaarden voor de hybride lening zijn voor alle vier de provincies gelijk. Binnen alle vier de provincies wordt een goedkeuringstraject gevolgd dat voor eind maart 2015 zal worden afgerond. De provincie Noord-Brabant is op dit moment een (zeer kleine) aandeelhouder van de NWB Bank. Door het verstrekken van de hybride lening wordt het belang van de provincie in de NWB Bank tijdelijk uitgebreid.

3.5 Vanuit de wet Fido en andere regels bestaan geen bezwaren tegen het verstrekken van de hybride lening aan de NWB Bank.

Kapitaalverstrekkingen door de provincie aan de sectorbanken BNG en NWB Bank kunnen beschouwd worden als invulling van de publieke taak. Het voorstel van de NWB Bank is ter toetsing voorgelegd aan de toezichthouder van de provincies, het Ministerie van BZK. Vanuit die kant is deze stelling bevestigd. Bij de behandeling van de wijziging van de wet Fido in de Tweede Kamer is dat ook door de Minister van Financiën bevestigd. Toezichthouder BZK benadrukt daarbij de eigen verantwoordelijkheid van de betrokken provincies om te opereren overeenkomstig de wet Fido en de Ruddo. Ook de accountant van de provincie ziet geen belemmeringen ten aanzien van de financiële rechtmatigheid om deze transactie aan te gaan.

Datum

13 januari 2015

Documentnummer

GS: 3726449

PS: 3737267

3.6 Het rendement op de hybride lening is bevredigend.

Het rendement op de hybride lening is beter dan het rendement dat de provincie behaalt bij verplicht schatkistbankieren of bij het verstrekken van leningen aan gemeenten en andere openbare lichamen. Dat extra rendement zal gelden voor de volledige looptijd van de lening.

4

4.1 Geheimhouding van de lening documentatie is noodzakelijk.

De voorwaarden waaronder de lening wordt verstrekt betreft voor de NWB Bank bedrijfsgevoelige informatie die niet openbaar mag worden gemaakt. De kapitaalmarkt is een uiterst competitieve markt waarin openbaar making van vertrouwelijke informatie grote gevolgen kan hebben. Openbaarmaking kan daarom zeer nadelig zijn voor de NWB Bank. Ook voor de provincie kan openbaarmaking van het onderhandelingsresultaat negatieve consequenties hebben gelet op de besprekingen die gevoerd worden met de BNG.

Kanttekeningen

1.1 Met het participeren in maatschappelijk nuttige projecten zal in de regel het risico van de provincie groter worden.

Bij de huidige uitzettingen van de provincie is gekozen voor obligaties en leningen met de hoogst mogelijke kredietwaardigheid. Voorstellen voor participaties in maatschappelijk nuttige projecten zullen altijd gepaard gaan met een grondige risico analyse waarbij de risico's worden benoemd en zo mogelijk gekwantificeerd. Daarbij zullen ook de maatregelen worden vermeld op welke wijze de risico's kunnen worden beperkt. Ook wordt aan Gedeputeerde Staten opdracht gegeven een beleid te ontwikkelen om de risico's te beheren en beheersen. In de verordening worden de aspecten genoemd die Gedeputeerde Staten betrekken binnen dat risicobeleid: Kredietwaardigheid van de ontvangende partij, looptijd van de lening, zekerstellingen, financiële ratio's waar de ontvangende partij aan moet voldoen, rapportage verplichtingen en risicobeheersing bij aanvang, tijdens en bij beëindiging van de lening. Dit specifieke beleid zullen Gedeputeerde Staten vastleggen in het Treasury Statuut dat in de loop van 2015 daartoe zal worden aangepast. De leden van Provinciale Staten zullen daarover worden geïnformeerd.

3.4 De risico's bij de hybride lening aan de NWB Bank zijn klein maar wel aanwezig.

De hybride lening mag op basis van een aantal strikte regels gerekend worden tot het kernkapitaal van de bank. Deze regels hebben onder meer te maken met de mogelijkheid om rentebetalingen niet uit te voeren en mogelijke afschrijving op de hoofdsom.

In de besprekingen met de NWB Bank zijn deze regels zo gunstig mogelijk toegepast voor de verstrekkers van de hybride lening.

Financiën

De wijziging van de Verordening treasury Noord-Brabant heeft geen directe financiële gevolgen. Het verstrekken van de lening aan de NWB Bank gebeurt vanuit de immunisatie portefeuille. Daarbij worden vermogenstitels omgezet in andere vermogenstitels.

Europese en internationale zaken

Het verstrekken van de lening aan de NWB Bank voldoet aan de Europese regels omtrent staatssteun.

Planning

Tegelijk met de wijziging van de verordening ligt aan Provinciale Staten voor het voornemen om een lening te verstrekken aan de NWB Bank. Bij de besluitvorming door Gedeputeerde Staten zal rekening gehouden worden met de wensen en bedenkingen die door Provinciale Staten zijn of worden geformuleerd.

Bijlagen

1. Artikelsgewijze toelichting op de wijzigingsverordening.
2. Voorwaarden waaronder de lening aan de NWB Bank wordt verstrekt en adviezen die hieromtrent zij verstrekt liggen voor de leden van Provinciale Staten onder oplegging van geheimhouding ter inzage bij de Griffie.

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter

de secretaris

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

mw. ir. A.M. Burger

Auteur: M.A.P.M. Spijkers, mspijkers@brabant.nl, (073) 681 20 36
Cluster Bedrijfsvoering/Afdeling FPC

Datum

13 januari 2015

Documentnummer

GS: 3726449

PS: 3737267